

Motion till riksdagen

1986/87:Jo762

Ivar Franzén (c)

Vården av kulturlandskapet

Den kraftigt minskade arealen naturbetes- och ängsmarker i landet visar att det med dagens ekonomiska förutsättningar för jordbruksföretag saknas möjligheter att inom normal drift bevara den från natur- och kulturminnessynpunkt värdefulla äldre karaktären av odlingslandskapet.

I naturvårdsförvaltningskommitténs (NFK) betänkande Ds Jo 1986:4. Våra naturvårdsobjekt, läggs förslag om att 50 milj. kr./år skall ges som stöd till jordbrukare som har möjlighet att bevara natur- och kulturvärden i sitt företag. Detta är angeläget att få genomfört. På så sätt minskas också till en del behovet av att säkerställa genom förordnande enligt naturvårdslagen. Förslaget kan också ges regionalpolitiskt positiva effekter.

Däremot bör övervägas om inte bidragen till "mjölk- och köttensionering" bör reduceras till förmån för mer resurser till "köp" av driftsinsatser som gynnar natur- och kulturminnessvården. *Det är ologiskt att samhället samtidigt både stödjer nedläggning och bevarande av dessa intressanta företag.*

Kostnaderna för vårdarbeten inom den egna fastigheten bör med tanke på den stora samhällsnyttan, fullt ut vara avdragsgilla.

Kompleta odlingsmiljöer behöver inte bli orimligt dyra att sköta. Är det "levande" objekt, utan egentliga restaureringsbehov, bör "merkostnaderna" kunna bli ganska rimliga. Även naturvårdsobjekt kan producera livsmedel, bränsle, virke m. m. som ger inkomster. Det är framför allt viktigt att åtgärder vidtas medan det ännu finns "levande" objekt att tillgå. Att återskapa nedlagda och skadade kulturlandskap blir mångdubbelt dyrare.

Lantbrukare bör i väsentligt större utsträckning än i dag ersättas för den natur- och kulturminnessvårdsinsats de gör och i ökad omfattning anlitas för hävd av skyddade objekt.

Fördelen med "stordrift" inom reservatsvården är osäkra. En god kontinuerlig vård kräver i regel sådan detaljkunskap om ett objekt som är svår att förvärva i ett sådant sammanhang och som inte ens en detaljerad skötselplan kan förmedla. Det direkta ansvaret för den väsentliga delen av hävden bör ligga så nära objektet som möjligt – gärna kombinerat med driften av ett jordbruksföretag. En daglig vistelse intill området så att det får en naturlig tillsyn ger både gedigna kunskaper om det och en känsla för det. Omsorgen om området förankras på så sätt naturligt i bygden.

Kunskap ger sannolikt mycket större spareffekt än konkurrens mellan olika entreprenörer. Förvärvad kunskap måste bevaras och ny ständigt tillföras. Detta kräver långsiktighet och kontinuerlighet i skötselarbetet.

Skötselarbetet får inte vara beroende av beredskapsarbeten. En omfördel-

ning av medel från anslaget för sysselsättningsskapande åtgärder till anslag för direkt vård är angeläget för såväl natur- som kulturminnesvården. Beredskapsarbeten bör vara ett komplement till ordinarie skötsel, dvs. tidigareläggning av åtgärder eller extra insatser som är värdefulla, men ej trängande nödvändiga för objektets bestånd.

Mot. 1986/87
Jo762

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna de riktlinjer för vården av det svenska kulturlandskapet som anförts i motionen.

Stockholm den 27 januari 1987

Ivar Franzén (c)